

Kommunstyrelsekontoret Planering och strategi

Handläggare: Torkel Andersson
Titel: Utvecklingsstrateg
E-post: torkel.andersson@norrtaelje.se

Till: Kommunstyrelsens arbetsutskott

Samrådsremiss för nybyggnation av färjelägen Blidösundsleden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna kommunstyrelsekontorets förslag till samrådsyttrande och överlämnar det till Trafikverket.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Nybyggnation av färjelägen kan medföra positiva effekter genom möjligheten till säkrare och miljövänligare passage över sundet samt eventuellt ökad kapacitet. Förutom att belysa miljökonsekvenser anser Norrtälje kommun att det är lika viktigt att belysa tillgänglighetsaspekter där exempelvis minskade restider ger stora samhällsekonomiska vinster. Norrtälje kommun vill betona vikten av att se över trafiksystemet på sträckan Furusund – Norrsund som en helhet. Det behövs ett trafiksystem som bl a ger kortare kötider. Norrtälje kommun ser även att intrång på mark som innehåller bryggplatser för småbåtar bör undvikas..

Ärendet

Beskrivning

Trafikverket har tagit fram ett samrådsunderlag för projektet färjelägen Blidöleden. Projektet innebär en nybyggnation av färjelägena Larshamn på Yxlan och Norrhamn på Blidö på grund av en planerad övergång från befintlig frigående vägfärja till drift av ny lindragen vägfärja. Trafikverket anger att syftet med projektet är att minska koldioxidutsläppen utifrån statens klimatpolitiska krav på fossilfri drift. En ny lindragen vägfärja kan vara i drift våren 2025.

De nuvarande färjelägena bibehålls som framtida reservlagen. Exakt vilka platser som blir anspråkstagna för den nya linfärjan är ej fastlagt ännu men samtliga alternativ ligger i omedelbar närhet till de reservlägena som idag är utpekade och reserverade. Detta innebär också att det i nuläget ej finns utformningsförslag att ta ställning till. Det har gjorts förstudier och i två av de lägena som utretts kommer man att behöva ta mark i anspråk i Norrhamn som idag används som byggplatser för småbåtar.

Lagkrav

Det kommer att ske en tillståndsprövning då det omfattar vattenverksamhet. En MKB, miljökonsekvensbeskrivning, kommer att tas fram.

Koppling till gällande styrdokument

Översiktsplan 2040.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Trafikverket har gjort samhällsekonomiska analyser som visar på mindre miljöpåverkan. Dessa analyser gäller inte för hela trafiksystemet mellan Furusund och Norrhamn och kan därför ifrågasättas.

Förvaltningens analys och slutsatser

I Norrtälje kommun finns två statliga vägfärjor, båda inom vägsystemet för väg 1025. Det är dels sträckan Furusund – Köpmanholm och dels sträckan Larshamn – Norrsund.

I det remissunderlag som nu tagits fram av Trafikverket behandlas ett förslag om att sträckan Larshamn – Norrsund fr.o.m år 2025 kommer att trafikeras med en lindragen färja.

Främsta skälen till denna förändring är statens klimatpolitiska krav på fossilfridrift senast år 2045. En lindragen färja förbrukar ca 65 % mindre bränsle än en frigående.

Miljöeffekter på mark och vatten för att anlägga de båda färjelägena samt i sundet kommer att beskrivas och utredas ingående av Trafikverket varpå dessa aspekter kommer ej att beröras nämnvärt i detta tjänsteutlåtande. Om något viktigt framkommer kring t.ex. påverkan för fisk och andra arter, strömningseffekter, grumling eller annat får det bli kompletterande yttranden men i nuläget förutsätts att dessa aspekter kommer att belysas.

Nuvarande vägfärja har en kapacitet på 46 personbilar, nuvarande överfartstid är 4 minuter (leden är 530 meter). Om en ny lindragen färja får ökad kapacitet eller hastighet framgår ej.

Trafikverket har som ett planeringsstöd använt sig av trafikmätningar (från i huvudsak 2012) som visar trafik i s.k. ÅDT (årsmedelsdygnstrafik). Enligt dessa är genomsnittet 900 -1030 fordon på väg 1025 för detta trafiksystem. Framtagande av en ny mer aktuell ÅDT efterlyses.

Förutom att belysa miljökonsekvenser anser Norrtälje kommun att det är lika viktigt att belysa tillgänglighetsaspekter. T.ex. minskade restider ger stora samhällsekonomiska vinster. Och ska tillgänglighetsaspekterna belysas och kommenteras är det av stor vikt att man ser hela trafiksystemet på sträckan Furusund – Norrsund som en helhet.

Det som kommunen efterfrågar är ett trafiksystem som är mer effektivt än vad det är i dag. Det i princip inaktuella ÅDT-värdet på ca 1000 fordon innehåller egentligen mycket stora variationer beroende på tider, veckodagar och månader vilket återspeglas i långa kötider för överfarterna till och från dessa två öar framförallt kring helger och under sommartid. Förutom fast befolkning på knappt 950 personer så finns det ca 3800 fritidshus (ca 0,7 % av alla fritidshus i hela landet) som väg 1025 på Yxlan och Blidö bidrar till att försörja. Antalet fritidshus i området ökar stadigt. De långa köer som ofta uppstår är både miljömässigt (utsläpp vid tomgångskörning etc.) och tidsmässigt en stor samhällsekonomisk belastning.

Detta enskilda projekt kan medföra positiva effekter genom möjligheten till säkrare och miljövänligare passage över sundet men om inte andra åtgärder genomförs för att minska kötider så kan t.ex. ett resultat bli bibehållen eller ökad miljöbelastning för framförallt Yxlan. Det är positivt med en ny linfärja med större kapacitet som trafikerar Blidöleden förutsatt att det ej skapar ökad miljöbelastning i framförallt vattenmiljön men om inte motsvarande åtgärder görs för färjan över Furusundsleden blir de samhällsekonomiska vinsterna för hela trafiksystemet sannolikt små eller obefintliga.

En ny lindragen färja kräver mindre personal. Om och hur detta påverkar möjligheterna för nödvändiga extra turer vid extrema kösituationer framgår ej. Om så kan bli fallet är det negativt.

Bland de lokaliseringalternativ som utretts för Norrhamn så innebär två förslag att bryggplatserna för småbåtar som finns där kommer att helt eller delvis tas i anspråk. Huruvida trafikverket kan medverka med att anordna nya som kompensation framgår ej. Tillgång till båt och bryggplatser är viktigt om man bor på en ö och inskränkningar måste undvikas.

Tidplaner

Vägplan beräknas fastställas år 2024. Ombyggnad beräknas ske från hösten 2024 till våren 2025.

Anette Madsen
Kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Linda Börjesson
Avdelningschef Planering och strategi
Kommunstyrelsekontoret

Bilagor

1. Yttrande gällande samrådsremiss för nybyggnation av färjelägen Blidösundsleden

Beslut skickas till

- Planering- och strategiavdelningen
- Trafikverket (ärendenummer TRV 2020/64937)